

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Waerachtighe Offerhande Des Nieuwen Testaments Dat Is Het H. Sacrificie Der Misse

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1670

II. Bemerckinghe.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34120

VOOR - REDEN.

Om den heelen staet van dese questie wel te verstaen, soo sal ick hier stellen eenighe korte bemerkinghen die het verschil tusschen ons ende de Sectarisen, raekende dese materie, sullen verklaren.

I. BEMERCKINGHE.

Is seker dat hier gheene questie en is van den naem Misse, want de naemen en maecten de selve noch goet noch quaet: want ghelijck Calvijn selve bekenet *lib. 4. instit. cap. 19.* de Christenen hebben de macht/ om de naemen aen de saecken toe te leggen/ als men maect den oprechten sin en wijnt. Soo wte dan onder de Calvinisten soo dom souden wesen dat hy desen naem Misse ghetoot wil hebben inde Schizmatice/ die souden moeten te wesen inde Schizmatice toonen den naem Driivuldichheit, oft Dry-eenicheydt, die daer updruckelijck vergheens te blinden en is.

II. BEMERCKINGHE.

Mer en is oock gheene questie van de ceremonien der Misse/ want die zijn alleen upwendighe dinghen die de substantie self van de saecke niet aen te gaen/ niet meer als het kleedt het wesen des menschs raecht: wy segghen alleen dat de ceremonien dienen tot de weerdicheydt van de saecke/ ende tot verwecksel van de devotie in de ghemoedere inder gheloofighen: tot de weerdicheydt, om dat het niet en betacint dat eenen priester sonder eenighe hoop-berespdinghe souden gaen aen den autaer/ daer mach wel consecreren/ communiceren/ ende daer selijck

4 Waerachtighe Offerhande
telijck wederom afgaen: Tot de devotie, om dat
het ghemoet van den mens'ch denrgaeng meer be-
weeght woꝝdt dooꝝ de uytwendige sinen als dooꝝ
de intwendighe overdenckingen: alsoo seght den
H. Chrysostomus wel: waert saecken dat den mens'ch
bestont alleen inden gheest / Godt soude hem ge-
stelijcke Sacramenten ghegheben hebben / maer
de wijse hy oock bestaet in een lichaem / hy heeft
Sacramenten ghegheben die uytwendighe mate-
rie en ceremonien hebben die men kan sien / ho-
den / en tasten / als hy exempel / in den doop hoort
men de woꝝden / siet men de afwasschinghe / ende
tast men het waeter. De ceremonien dan en doen
hier niet een hapken ter saecke tot ons verscht
want sonder dese bestaet de saecke self in haer werck
alsoo se konnen ende moghen verandert wonden
nae de ghelegenheyt des tijds / ende bestete der
kercke: alsoo moeten de Calvinisten selve bekenmen
dat hun Nachmael daerom gheen nachmael en
soude laten te zyn / alwaert saecken dat g'het niet
nuchter / of sonder het boozlesen vanden byes des
H. Apostel Pauli 1. Cor 11. ontfinghen / want ghan
van beyde en hebben d' Apostels ghedaen.

III. BEMERCKINGHE.

Hier en is oock gheene questie of men de Mis-
se mach offeren dooꝝ d' overledene / dit raect
de materie van 't baghebyer / oft ter eere van
d' heylighen / dit raect de materie vande acen-
pinghe ende boozspzaecke der heylighen.

IV. BEMERCKINGHE.

Den heelen staet dan van de questie is dese: of is
in 't nieuwe testament een waerachtich oft op-
recht sacrificie is in het welck opgeoffert woꝝt het
lichaem ende bloedt Christi, het welck wy noemen
de Misse, de Grieken, Liturgie, de Chaldecuſen, het He-
sieb.